

WIADOMOŚCI OBOZOWE

TYGODNIK OSRODKA POLSKIEGO RHEINE

No. 24

Niedziela, 22 września 1946

Rok 2

Aktualne problemy wychodźcze

(I. P.) W dniu 5 września br. przybył do siedziby Zjednoczenia Polskiego w Bramsche Sir Clifford Heathcote-Smith, wiceprzewodniczący i sekretarz honorowy Komitetu Obrony Uchodźców, który powstał w Anglii pod przewodnictwem Lorda Beveridge. Sir Clifford Heathcote-Smith pragnął w rozmowie z członkami prezydium Rady Naczelnej Zjednoczenia Polskiego w Niemczech zapoznać się z aktualnymi zagadnieniami polskiego wychodźstwa. Wyjasnień udzielił Sir Cliffordowi Heathcote-Smithowi obecny członek Rady Naczelnej p. Witold Olszewski, przedstawiając punkt widzenia Zjednoczenia Polskiego w Niemczech na aktualne problemy wychodźcze.

I. Problem repatriacji

Stanowisko Zjednoczenia Polskiego w Niemczech jest następujące: nie namawia się nikogo spośród Polaków do powrotu do kraju, ani też do pozostania na obczyźnie. Swobodna decyzja powinien podjąć każdy Polak indywidualnie. Jako elementy do decyzji powinny służyć: znajomość rzeczywistego stanu rzeczy w kraju, jak również znajomość realnych możliwości osiedlenia poza krajem.

Zjednoczenie Polskie kieruje się następującymi przesłankami:

1.) Polskie czynniki społeczne na obczyźnie nie mają wpływu na kształtowanie się rzeczywistości politycznej, kulturalnej i gospodarczej w Polsce i dlatego nie mogłyby przyjąć na siebie odpowiedzialności za los tych, których by ewentualnie zachęcały do powrotu.

2.) Nawet gdyby teoretycznie przyjąć, że polskie czynniki w Niemczech były by skłonne - mimo wyżej wspomnianego zastrzeżenia - zachęcać ogół ludzi pracy do powrotu, wezwanie takie byłoby tylko w małym stopniu skuteczne, ponieważ główną przeszkodą przeciw powrotowi jest zdecydowana niechęć Polaków w Niemczech do panujących obecnie w Polsce stosunków.

3.) Ewentualne zachęty do powrotu sciągnęłyby na kierownictwo społeczne Polaków w Niemczech zarzuty ze strony szerokich mas Polaków w Niemczech, iż usiłuje się rwiadomie zmniejszyć ilość uchodźców i wysiedleńców polskich, by kosztem powracających łatwiej

urządzić życie dla pozostałych w wolnym świecie.

4.) Zjednoczenie Polskie w Niemczech nie zachęca również Polaków do pozostania na obczyźnie, ponieważ nie ma realnych zapewnień co do losu uchodźców i wysiedleńców w Zachodnim świecie.

5.) Zjednoczenie Polskie w Niemczech nie zachęca Polaków do pozostania również z tego powodu, że obecne warunki życia uchodźców w Niemczech są niezadawalające i zdradzają tendencje do stałego pogarszania się. W szczególności wzmagający się nacisk repatriacyjny związany jest z obniżaniem poziomu wyżywienia i zaopatrzenia oraz ze stałym ograniczaniem wolności indywidualnej i potrzeb zbiorowości. Przykłady:

a) Rozwiązanie Związku Polaków na terenie Schleswig-Holstein.

b) Ograniczanie wolności słowa w postaci kontroli nad pismami obozowymi, zamykanie tych pism narzucanie im artykułów prorrepatriacyjnych; zakaz kolportowania prasy alianckiej i polskiej emigracyjnej itp.

c) Utrudnianie działalności organizacji nauczycielskiej, która nie współpracuje z administracją warszawską, zamykanie przez UNRRA poszczególnych szkół itp.

d) Zakazy oddalania się z obozów bez pozwolenia.

e) Oddzielanie byłych jeńców od ludności cywilnej, co pozbawia masy polskie licznego odsetka inteligencji.

II. Problem osiedlenia

Zjednoczenie Polskie w Niemczech reprezentuje pogląd, że ci Polacy, którzy nie chcą wrócić do kraju, powinni znaleźć osiedlenie w krajach poza kontynentem Europy. Zjednoczenie Polskie zdaje sobie sprawę z trudności związanych z tym planem i liczy się tym, że jego realizacja może potrwać długo. Tym niemniej jednak Zjednoczenie Polskie uważa takie rozwiązanie problemu osiedlenia za najbardziej korzystne.

Przesłanki, jakimi kieruje się Zjednoczenie Polskie są następujące:

1. Ludność polska w Niemczech - o ile zdecyduje się na pozostanie na obczyźnie do czasu powrotu do wolnej Polski - pragnie przebywać dostatecznie daleko od ogniska niepokoju i bezpośredniego zasięgu wpływów sowieckich.

2. Ludność polska pragnie żyć na obczyźnie w skromnych warunkach ekonomicznych, ale w zwartych skupiskach polskich z polskim duchownym, nauczycielem i przywódcą społecznym. A na kontynencie europejskim wydaje się to niemożliwe.

Osiedlenie się w Niemczech do czasu powrotu do Polski jest dla Polaków nie do przyjęcia. Nie tylko z powodów, o których mowa wyżej, ale również dlatego, że:

a) Między Polakami a Niemcami istnieje przepaść stworzona przez niemieckie okrucieństwo w czasie wojny ubiegłej. Narod niemiecki przez fizyczną likwidację hitleryzmu nie zmienił swego charakteru. Niechęć ze strony niemieckiej podsycają Niemcy repatriowani z Polski.

b) Niemcy są przeludnione, ponieważ na zmniejszonym obszarze, przy zniszczonym przemyśle przebywa na terenach niemieckich również ludność niemiecka z obszarów oddanych innym państwom.

c) Z punktu widzenia politycznego rzecz traktując, Polacy osiedlający się w Niemczech stawaliby się w miarę rozszerzania przez władze okupacyjne zakresu autonomii niemieckiej - przedmiotem ucisku i tendencji wynaradawiających.

Osiedlenie w innych krajach zachodnio-europejskich np. we Francji, aczkolwiek nie odpowiadające postulatowi wymienionemu wyżej (przesłanki 1 i 2) wechodziłoby w rachubę w wypadku, gdyby osiedlenie zamorskie okazało się nierealne, a pozostawałoby tylko wybór między Niemcami a innymi krajami wolnej Europy. W tym wypadku Zjednoczenie Polskie

domagaloby sie uprzedniego zagwarantowania pelnych praw uchodzczych i wysiedlenczych.

III. Problem zatrudnienia

Zjednoczenie Polskie w Niemczech, a wraz z niem cala ludnosc polska na tym terenie jest zdania, ze Polacy powinni pracowac i ze dotychczasowy brak jest jedna z najwiekszych uciazliwosci i przynosi duze szkody spoleczne uchodzcztwu polskiemu i wspolnej sprawie alianckiej. Polacy chca pracowac, ale opieraja to na nastepujacych zasadach:

1.) Praca przede wszystkim na dobro wysiedlencow i wladz okupacyjnych.

2.) Praca rowniez w niemieckich warsztatach, jednakze traktowana tylko jako czasowe przeszkolenie zawodowe, w polskich zespolach, mozliwie pod polskim kierownictwem i w takich warunkach, by nie wlaczala na dluzszy czas w niemiecki system gospodarczy.

Uzasadnieniem dla powyższego punktu widzenia sa argumenty wypowiedziane wyzej przy omawianiu problemu osiedlenia. Prace w Niemczech Polacy moga traktowac tylko jako przejsciowy, prowizoryczny etap szkoleniowy z zachowaniem wszystkich srodkow, ktore by dawaly pelna gwarancje, ze nie zakotwicza sie Polakow na tym terenie i uniezaleznia sie ich od niemieckiego organizmu gospodarczego, niemieckich organizacyj pracy i niemieckiego systemu ubezpieczen.

IV.

Omawiano rowniez dwa zagadnienia specjalne: problemu prasy polskiej w Niemczech i szkolnictwa polskiego w Niemczech. Problemy te zostana sformulowane w odrebnych memorialach, ktore beda skierowane do Komitetu Obrony Uchodzcow.

Wizyta Sir Clifford Heathcote-Smitha, ktory przybyl na rozmowe o charakterze informacyjnym, posiadajac

Dzien modlow za Polske

Dnia 8 wrzesnia br. w uroczystosci na Jasnej Gorze Episkopat Polski oddal narod nasz Niepokalanemu Sercu Matki Bozej. Dzień 8 wrzesnia zostal ogloszony przez Episkopat Katolicki Anglii, Szkocji i Walii jako dzien modlow za Polske i we wszystkich kosciołach katolickich w Zjednoczonym Krolestwie odprawiono uroczyste msze sw. na intencje naszej Ojczyzny. W Londynie poza nabozenstwami w kosciołach parafialnych uroczysta msze sw. w Katedrze Westminsterkiej odprawil Prymas Anglii Ks.

Kardinal Griffin i wyglosil okolicznosciowe kazanie. W lacznosci z Krajem w oktawe uroczystosci jasnogorskich odbyla sie pielgrzymka polsko-angielska do „angielskiej Czestochowy“ do Walsingham, urzadzona staraniem Angielsko-Polskiego Stowarzyszenia Katolickiego. W Walsingham pielgrzymi polscy i angielscy oddali Polske pod Opieke Matki Bozej. Należy dodac, ze druga kolekte we wszystkich kosciołach Anglii, Szkocji i Walii w dniu 8 wrzesnia przeznaczono na Fundusz Katolickiej Rady Pomocy Polakom.

Plan odbudowy Warszawy

Warszawa liczy obecnie ponad 500 tys. mieszkancow i ma ponad 80% budynekow w ruinie. Plany nowej Warszawy sa juz gotowe. Pracowalo nad nimi ponad tysiac specjalistow. Preliminarz na najblizsze 3 lata wynosi 15 mld. zl (okolo 40 milionow funtow), ale wykonanie calego planu wymaga pracy calych pokolen. Nowa Warszawa ma miec 5 dzielnic, powiazanych systemem latwej komunikacji i przedzielonych parkami. Aby uniknac zadymienia miasta, fabryki miec beda naped elektryczny. Fabryki opalane weglem znajda sie

nie na polnocny wschod od miasta, a to w zwiazku z przewazajacym kierunkiem wiatrow. W centrum znajda sie banki, instytucje gospodarcze, sklepy prywatne i miejskie, dalej na poludnie — dzielnica uniwersytecka i osrodki kultury. Na zachodzie — lżejszy przemysl, na polnocy wraz z terenem b. ghett — domy mieszkalne, najwyzej 4-pietrowe. Szkolnictwo zawodowe skupione bedzie dokola fabryk. W rejonie Alei Stalina i wzdluz Lazienek znajda sie ambasady i poselstwa. Ambasady brytyjska i sowiecka pierwsze maja juz wlasne budynki. Mieszkania urzednicze i robotnicze beda 2-3-pokojowe. Male domki rodzinne przewidziane sa tylko na przedmiesiach. Plan nowej Warszawy obliczony jest maksymalnie na 1.200.000 mieszkancow. Komunikacja bedzie jedno-kierunkowa z siecia kolei podziemnej, dla przestudiowania zagadnien ruchu wyslano komisje do USA i W. Brytanii. Duzo bedzie otwartej przestrzeni, glowne arterie beda szerokie. W calym kraju organizuje sie akcje pomocy dla odbudowujacej sie Warszawy, Stalin obiecal pokryc polowe kosztow („Manch. Guardian“ z 28. 8.).

dajac juz pewne wiadomosci i poglady, miala na celu uzyskanie bardziej zrodlowych i szczegolowych danych i skonfrontowanie pogladow. Stanowisko przedstawiciela Komitetu Obrony Uchodzcow, ujawnione w czasie rozmowy cechowala dobra wola w podejsciu do aktualnych problemow polskiego wychodzctwa przymusowego.

SYLWETKA RYCERZA POLSKIEGO

Triumf Zawiszy Czarnego

(Z „Ksiazki dla wszystkich“)

4)

Teraz ida ku sobie lekko, wdziecznie, z glowa podniesiona. Ogiery, trzymane reka potezna, kopia ziemie, niecierpliwia sie. Za kratami, w otworach zostawionych dla oczu, swieca dwie parę Zrenic zimnym, stalowym polyskiem przytomnosc, skupienia. Sledza one kazdy ruch konia i rycerza z calym wysilkiem woli. Nie wolno im odpoczac ani na chwile, albowiem przeciwnik skorzysta z nieuwagi, z roztargnienia.

Nagle zadudniła ziemia pod kopytami bojowego rumaka. To pedzil Jan Aragonski wyciagnietym galopem. A Zawisza powstrzymywal swojego ogiera, czekajac z przywarta do boku kopia.

Rozlegl sie suchy trzask, drzewo Aragonczyka pryslo o tarcze Zawiszy jak kruche luczywo. Zdumiony spojrzal Hiszpan na Polaka, ktory w siodle ani drgnal.

— Drwi ze mnie, czy nie umie uzywac kopii?

Z gniewem wrocil Hiszpan na swoje miejsce.

— Maca przeciwnika, bada jego sile — zauwazyl pan de Olenzac.

— Chytry rycerz — mruknal pan de Lezignac.

— Tylko przezorny... Patrz, juz wie, co robic.

Po raz wtory zadudnila ziemia Ale teraz pedzil Zawisza z takim rozmachem, iz zdawalo sie, ze wisi z koniem w powietrzu. Z miejsca ruszyl galopem, pochylony w siodle. W sam srodek tarczy Aragonczyka, pomiedzy czterę gwozdzie, ugodzila kopia, a jednocześnie uderzyl jego ogier z taka sila lbem w leb przeciwnika, ze sie rumak andaluzyjski zatoczyl jak pijang.

Zachwial sie Jan Aragonski, przechylil sie w tyl. Dokola szrank pobladly sniade twarze poludniowcow, oczy zamigotaly blyskiem niespokojnym.

Zrozumieli francuscy i hiszpanscy rycerze, ze ten, ktorego lekcewazyl, dorownywal zrecznoscia Aragonczykowi, a przewyzszal go sily. I zatrwozily sie serca ich, albowiem przygaslaby slawa kolgski rycerstwa, gdyby najgodniejszy dziedzic starodawnych tradycji ulegl sprawnosci przybysza ze stron dalekich.

Tysiacie spojzen blagalnych, zagrzewajacych osnuly postac Jana Aragonskiego: — Zbierz wszystkie sily,

DZIAL POSZUKIWAN

Ktokolwiek wiedzialby o obecnym miejscu pobytu

ewent. kierunku udania sie ktorejs z nizej wymienionych osob, proszony jest o powiadomienie o tym Rade Polonii Amerykanskiej - Subdelegatura na Niemcy w Spenge, UNRRA 400 HQ - BAOR.

Poszukujacy	Poszukiwany
GORGOS (brak imienia), ostatnia wiadomosc z Stalagu Woldenberg z 1944	Sedlaczek Maria, Polskie Liceum i Gimn., Steinraderweg 9, Lübeck, E. A. O. R.
GORZYNSKI Aleksy, lat 38, handlowiec	Gorzynska Maria, zona, Grojec, ul. Stokowa 2
GRABOWSKI Andrzej i Janusz, ur. 1924 i 1928. Imiona rodzicow: Kazimierz i Jadwiga	Grabowska Jadwiga, matka. Narodowy Bank Polski Krakow
GROMELSKI Tomasz, ur. 19. 6. 1922	Gromelski Kazimierz, ojciec. Warszawa-Mokotow, ul. Kazimierzowska 49 m. 7
GRUNER Jan, lat 60, byl wozozie polskim w Hameln, Linsinger-Kaserne razem z Tadeuszem Jankowskim	Nowicki Leon, inz., Pruszkow k/Warszawy, ul. Drzymaly 6 m. 5
GRZELEWSKI Jozef, lat 27, policjant	Krupinski Wladislaw krewny, Lawki 19, Skierniewice
HERMAN Zofia, ur. 15. 11. 1934, matka Anna. Opuscila Wloclawek z p. Leokadia Faust, udajac sie do Niemiec	Jurkiewicz Stanislaw, c/o Croix Rouge Pol., Geneve, Switzerland
HOCH Henryk, ur. 19. 1. 1921 w Warszawie. Byl w Buchenwaldzie	Hoch Irena, matka, ul. Strzelecka 11/13, Warszawa
JANKOWIAK Lucjan, byl w Gross-Rosen, ostatni list 1944	Jankowiak, Z., matka, ul. 27 grudnia 5 m. 20, Poznan
JANOCHA, Eugeniusz, ur. 19. X. 1920 syn Zygmunta i Jozefy, zam. w Warszawie na ul. Brzeskiej 18 m. 18	Sulkowski Jozef, c/o American Polish War Relief, Geneva, Suisse
JESKE Jadwiga, lat 42	Redulska Janina, Nowogrodzka 6, Warszawa
KAMIENIECKA Krystyna, lat 40, aktorka	Margel Amelia, Poznanska 12, Warszawa
KARCZEWSKI Teodor, ur. we wrzesniu 1927 w Drobnini, walczył w powstaniu, potem wywieziony	Derpa Zofia, maj. Rogaczewo, poczta Turew, pow. Koscian, woj. Poznan
KARLOWICZ Barbara z d. Gajdecka, ur. 7. 8. 1921, widziana w 1945 r. na ulicy w Berlinie	Czarnocka Maria, siostra, Warszawa ul. Nowogrodzka 6 a m. 10
KEDZIERSKI Marian - ma byc w strefie amerykanskiej	Kedzierska Halina, zona, Warszawa, ul. Chmielna 33 m. 11
KEPSKI Stanislaw, ur. 1888, deportowany z Warszawy do Oswiecimia, potem w glab Rzeszy w 1944	Jerzejuk Maria, Warszawa, Marszalkowska 1 m. 9, sklep z rybami
KLIMOWIECKI Janusz, ur. 4. 3. 1929 (lat 17) w Wysoko Mazowieckim, woj. Bialystok, syn Romualda i Genowefy. Dostal sie do niewoli niemieckiej	Klimowiecka Genowefa, matka, Polish Refugee Camp Valivade Kolhapur, India
KOŁODZIEJ Pawel, ur. 29. 8. 1921 w Kochlowicach	Wasik Stefania, siostra. Piotra Skargi 86, Kochlowice adres jak wyzej
KOŁODZIEJ Jozef, ur. 29. 9. 1914 w Kochlowicach	Kondratowicz Alina, corka, Klodnicka 83, Katowice-Ligota, G. Slask
KONDRATOWICZ Stefan, 20. 8. 1902 we Lwowie, deportowany do Dachau, nastepnie do Natzweiler	Kortas Zofia, zona, Warszawa, ul. Filtrowa 62 m. 55
KORTAS Jan, lat 35, brak innych danych	Kot Wladyslaw, brat cioteczny, Place de Souvenir Maing (Nord) France
KOWALCZYK Helena, przebywala ostatnio u Therese Vetter, Bobenheim a/Rhein, Roxheimerstr. 50	

cale swoje doswiadczenie rycerskie, i upokorz tego zuchwalca, ktory smie siegac po wieniec na ziemi pierwszych krzyzowcow. Nie o ciebie, nie o twoja slawe dzis idzie, lecz o czesc rycerstwa zachodniego chrzescijanstwa...

Niepotrzebnie przypominaly Janowi Aragonskiemu blagalne spojrzzenia widzow, ze potyka sie dzis o honor swoich ziomekow. Zrozumial to sam, doznawszy na sobie sily straszego przeciwnika.

Odsunal krata helmu, kazal sobie podac puchar wina i wychylil go duszkiem. Z msciwa nienawiscia spogladal spod czola na Zawisze i wybieral starannie najlepsza kopie.

A Zawisza pochylil sie znow nad karkiem konia i rozmawial dlugo ze swoim wiernym towarzyszem.

Ogier sluchal, potem zarzal groznie, bijac kopytami ziemie. Giermkowie tymczasem badali po raz wtory z wielka uwaga popreg, strzemiona, zasowy i rzemyki zbroi.

Zawisza spojrzal przed siebie. Jan Aragonski byl juz gotow.

— Ruszaj! krzyknal Zawisza na ogiera i szedl znow z miejsca, jakby wichry przypielu koniowi skrzydla

do nog stalowych.

Przez kilka chwil bylo widac tylko dwa tumany kurzu zblizajace sie ku sobie, potem rozlegl sie brzek trzaskajacej stali, potem blysnelo cos w powietrzu nad lbami koni...

Zawisza trzymal w objeciach Aragoneczyka, uniosl go w gore i cisnal o ziemie...

Zdawalo sie, ze ziemia jeknela jak chory czlowiek. To nie ziemia skarzyla sie... Zdeptana slawa kolyski rycerstwa plakala w tysiacach sere zawstydzonych widzow. Jan Aragonski lezal w prochu, a jego piersi dotykalo kolano obcego przybysza.

(Zawisza uderzyl przeciwnika kopia pod brode w spinke laczaca helm z napiersnikiem, z taka potega iz zdruzgotal stalowe wiazanie. Odrzonego niespodziewanym ciosem Aragoneczyka porwal w ramiona i wyrzucil z siodla. A jego ogier runal opancerzonym lbem na piers andaluzyjskiego rumaka i rozwalil srebrna blache jak deske zmuszala.)

Zatrzepotaly w powietrzu jasne, radosne dzwieki fanfary, zwiastujace czterem stronom swiata zwyciestwo Zawiszy. Ale fanfarze nie wtowowala zwykla burza oklaskow, na zwyciezce nie sypaly sie wieniec, kwiaty. Dozola szrank panowala przykra cisza domu zalobnego, w ktorym zgasl plomien zycia kogos drogiego.

(dalszy ciag na str. 4)

COLLEGE of ARTS
(for D.P.)
w Kabel k. Hagen
urządza
WYSTAWĘ MALARSKĄ
w dniach 22-29. 9. 46 r.

KRONIKA

Niedziela, 22 wrzesień 1946

- 22 N Maurycego, Tomasza
- 23 Po Tekli, Boguchwały
- 24 W Gerarda
- 25 S Ladysława
- 26 C Cypriana, Justyny
- 27 P Stanisława
- 28 So Wacława

— **Odwolana wizytacja arcybiskupska.** Kapelan obozowy informuje nas, że zapowiedziana na dzień 16 października wizytacja naszej parafii przez J. E. Ks. Biskupa Gawline, z powodów od Ks. Biskupa nie zależnych nie odbędzie się.

Zaswiadczenia malzeńskie Osoby, udające się do Wydziału Konsularnego P. M. R. Bad Salzuffen = Sophienstrasse 7 winni obowiązkowo przynieść z sobą dokumenty i papiery legitymujące. Dla sprawozdania polskiego obywatelstwa wystarcza: metryka urodz., zaświadczenie krajowej polskiej Władzy państwowej lub samorządowej, legitymacje PWW, karty DP, niemieckie: Fremdenpassy, Kennkarty, Arbeitskarty, zaświadczenie dwóch świadków wiarogodnych, podpisy których muszą być uwierzytelnione przez Polskiego Komendanta Obozu, czy inne nowe dowody osobiste z których wynika obywatelstwo polskie oraz wiek Świadczenia lekarskie mogą być wystawiane przez każdego lekarza i winny stwierdzać wyraźnie brak choroby umysłowej, otwartej gruźlicy i choroby wenerycznej w stanie zaraziwym. Wobec zachodzących nieporozumień wyjaśniam, że opłata konsularna w wypadkach malzeństw: między dwoma obywatelami polskimi wynosi

Nasze stanowisko

Rada Miejska m. Maczkowa, jako pochodzące z demokratycznych wyborów przedstawicielstwo społeczeństwa, na swym posiedzeniu w dn. 31 sierpnia br. powziela następującą uchwałę, która wyraża opinie Rady o obecnej sytuacji polskich wysiedleńców:

1. Bez względu na cel i obowiązek, każdego Polaka jest jak najspieszniejszy powrót do Ojczyzny. Wiadomo jest jednak, że nie wszyscy w chwili obecnej chcą i mogą powrócić do Kraju z przyczyn politycznych. Wszyscy zaś pozostający z innych powodów, lub braku zdecydowania, powinni w jak najkrótszym czasie zdecydować się na powrót do Kraju i siły swoje oddać służbie nad odbudową Ojczyzny.

2. Repatriacja nie jest dla nas żadnym plebisceitem dzielącym Polaków na lepszych i gorszych. Tych, którzy wyjeżdżają do Kraju obecnie i tych, którzy zostają chwilowo na wychodźstwie, uważamy za związanych wspólną ideą pracy dla dobra Ojczyzny. O tym, jaka w tej sprawie powziąć decyzję

postanowić może w swoim sumieniu tylko każdy za siebie.

— Jesteśmy świadomi, że warunki, jakie czekają polskie wychodźstwo polityczne będą moralnie i materialnie wyjątkowo ciężkie, a do ich przetrwania niezbędny będzie duży zasób odporności duchowej i fizycznej.

3.) W związku z zagadnieniem pracy wyrażamy nasze stanowisko jak następuje:

Praca jest niezbędnym czynnikiem dla utrzymania wartości moralnej jednostki i społeczeństwa. Nikt z pozostałych na obczyźnie nie powinien i nie może odmówić obowiązku przyjęcia pracy. Uważamy, że najwyższy czas skończyć z deprawującym nierobstwem dość licznych jednostek, które nie tylko działają demoralizująco na otoczenie, lecz również w wysokim stopniu szkodzą opinii Polaków.

Władze samorządu m. Maczkowa doloza wszelkich staran dla zmobilizowania wszystkich zdolnych do pracy robotniczych na rzecz aliantów wierząc równocześnie, że okupacyjne władze brytyjskie potrafią rozwiązać to zagadnienie, bez narzucania Polakom konieczności współpracy z Niemcami.

4. Stwierdzamy z całą stanowczością, że wszyscy Polacy bez względu na to, jaki mają chwilowo statut, a więc członkowie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, D. P., b. J. W. z września i z A. K. — stanowią jedną rodzinę polską, której nie da się mechanicznie poszuflakować i rozdzielić.

Wydawca i Redaktor: Konrad Godzinski.
Druk H. Beermann, Rheine
Adres Redakcji: Rheine, Polish
Camp W 1 (Gellendorf)

(dokoncz. ze str. 3)

Odsunawszy krótko hełm, podszedł Zawisza do głównej trybuny.

— Dziękuję waszej miłości w imieniu rycerstwa Sw. Państwa Rzymskiego — rzekł cesarz Zygmunt — dziękuję za honor, jaki spada z waszej łaski na mój dwór.

I zdjawszy z szyi własny lancuch rycerski ozdobił nim Zawiszę.

Dźwięki fanfary trzepotały się znów w powietrzu, jasne, radosne, głosząc czterem stronom świata chwalebne zwycięstwo, a Zawisza opuszczał wolnym krokiem pole zaszczytne.

Służył mu prawo zabrania zbroi i konia pokonanego, ale on nie pozwolił swoim giermkom dotknąć własności Aragonczyka. Tylko bardzo wielkoduszni rycerze bywali tak wspaniałomyślni.

Teodor Jeske-Choiński

Rozmaitości

Druga dywizja Belgijska obejmie w październiku dalszy rejon w brytyjskiej strefie okupacyjnej.

„Osoby niemieckie, pragnące bywać w klubach amerykańskich, muszą zaopatrzyć się w „paszport towarzyski”, wydawany przez dyrekcję policji. Zarządzenie to ma zapobiec odwiedzeniu klubów przez „osoby wątpliwe lub niepożądane”. Do „paszportu towarzyskiego” nie jest wymagane świadectwo lekarskie („Die Neue Zeitung”).

W Stanach Zjednoczonych zdemobilizowani piloci i bombardierzy, mając nieco pieniędzy, zakładają małe przedsiębiorstwa „taksówek” powietrznych, przewożących wszystko, od rasowych byków do homarów. Ilość wypadków jest znikoma.

W Jugosławii ludność uważa, że UNRRA jest miastem w Rosji, skąd wysyła się hojnie żywność i inne dobre rzeczy („Truth” z 30. 8.). W Rosji stal, dostarczana przez UNRRA do wyrobu maszyn rolniczych, przerabiana jest na bron („News Chronicle” z 31. 8.).